

Cito helpt professionaliseren

Onderwijs op maat met volgsysteem Leerling in beeld

Inzicht is cruciaal om precies te weten waar je leerlingen staan en hun ontwikkeling te kunnen volgen. Vooral op het gebied van individuele behoeften en talenten. Je ziet dit allemaal in een overzichtelijke online omgeving, wat je veel tijd bespaart. Dat biedt het leerlingvolgsysteem Leerling in beeld voor het primair en voortgezet onderwijs.

Tekst: Erik Ouwerkerk

'Iedereen wil het beste uit de leerling halen, van de leerkracht tot de intern begeleider en van de mentor tot het schoolbestuur. Maar hoe vakbekwaam ook, we hebben allemaal maar twee ogen en oren', stelt Marc van der Lee, educatief adviseur PO en VO bij Cito, vast. 'Hoe weet je dan precies wat een leerling nodig heeft, waar zijn talenten liggen en hoe hij zich cognitief en sociaal-emotioneel ontwikkelt? Leerlingvolgsysteem Leerling in beeld geeft inzicht in de groei van iedere leerling, van de groep of klas én van de school. Die inzichten zijn geen doel op zich, maar een startpunt waarmee je de leerling nóg beter onderwijs op maat kunt bieden. En een kans om de kwaliteit van je onderwijs te verbeteren.'

Brede ontwikkeling

'We brengen een breed spectrum van vaardigheden in kaart, van begrijpend lezen tot rekenen-wiskunde en van sociaal-emotioneel functioneren tot executieve functies voor zowel het primair als het voortgezet onderwijs. Via handige overzichten zie je precies waar de leerling, klas/groep of school staat.' Marc vervolgt: 'Dat laatste hoeft je trouwens niet zomaar van me aan te nemen, we horen dat steeds weer vanuit de praktijk.' Zo zegt Marco Stoppelenburg, teamleider mavo van Helinium in Hellevoetsluis: 'Je leerlingen in beeld krijgen is nu belangrijker dan ooit. De resultaten van de volgoetsen geven dat inzicht, via schitterende overzichten voor mentoren en docenten.'

Je kunt echt makkelijk de diepte in, en leren hoe je een leerling op onderdelen verder kunt helpen.'

Verdiepende mogelijkheden

Marc is trots op deze verdiepende mogelijkheden van Leerling in beeld: 'Als een leerling in het basisonderwijs bijvoorbeeld moeite heeft met rekensommen, welke specifieke sommen zijn dat dan? Optelsommen of aftreksommen? Sommen beneden de vijf of daarboven? Hoe is hij gegroeid ten opzichte van eerder in het schooljaar? Met Groeimeter voor het rekenonderwijs wordt dat heel nauwkeurig bijgehouden. Wanneer een leraar zo gedetailleerd het leerproces kan observeren, kan hij ook veel effectiever bijsturen, zodat een leerling zich optimaal kan ontwikkelen.'

Wisselwerking is cruciaal

De ontwikkeling van de leerling beperkt zich echter niet tot het cognitieve gedeelte. Heeft de leerling last van faalangst? Ervaart hij of zij een veilig (leer)klimaat? Hoe staat het met de motivatie en de leer- en werkhouding van het kind of de tiener?' Marc vervolgt: 'Het is juist de wisselwerking tussen deze verschillende componenten die belangrijk is om in kaart te brengen. Want als een leerling bijvoorbeeld niet lekker in zijn/haar vel zit, is het best lastig om goede resultaten te halen. Die wisselwerking is waardevol en daar willen veel scholen goed zicht op krijgen. En dat kan met Leerling in beeld.' Zo vinden intern begeleider Esther Overkleef en leerkracht Ine Geurts van basisschool SamSam uit Oosterhout de diepgaande analyses, het inzicht dus, de doorslaggevend factor voor Leerling in beeld. 'En de nieuwe rapportagevormen met focus op groei. Heel mooi dat leerlingen hun groei ten opzichte van zichzelf zien.' Marc: 'Het is tweerichtingsverkeer uiteraard: met zicht op de leerling kan de onderwijsprofessional hem verder helpen, maar iedere leerling zicht geven op zijn of haar eigen groei kan motiverend werken en bijdragen aan het versterken van eigenaarschap. De leraar of begeleider helpt de leerling vervolgens te reflecteren op deze ontwikkeling.'

Proces van bewustwording

Cito biedt scholen de best mogelijke technische ondersteuning om zicht te krijgen op de leerling. 'Maar om echt alles uit het volgsysteem te halen, zetten we eerst samen met de scholen een stap terug', benadrukt Marc. 'De sleutel ligt namelijk bij het 'waarom'. Waarom doe je als school wat je doet? We gaan terug naar de basis, de bestaansreden van de school: de groei van de leerling. Om die te borgen, zijn heldere doelstellingen nodig, op het gebied van rekenen en taal tot aan een veilig pedagogisch klimaat. Wanneer de doelen eenmaal scherp gesteld zijn, ondersteunen we scholen om keuzes te maken in wat ze moeten toetsen om de

ambities te halen. Na dat proces van bewustwording kunnen ze de innovatieve instrumenten die Leerling in beeld biedt ten volle benutten.'

Doorgaand leerproces

'Partnerships aangaan met scholen en schoolbesturen, elkaar helpen, van elkaar leren en doorontwikkelen in co-creatie is voor Cito heel belangrijk. We leren van elkaar en creëren samen instrumenten en trainingen om het onderwijs te ondersteunen. Samen met de scholen streven we ernaar om voor iedereen, van leraar tot schoolbestuurder, helder te krijgen waar ze het volgsysteem voor willen inzetten en hoe ze de rapportages kunnen gebruiken. Het is een doorgaand leerproces, waarbij alle onderwijsprofessionals zich telkens kritisch afvragen waarom ze doen wat ze doen. Werken met Leerling in beeld is bij uitstek een professionaliseringstraject dat daarbij helpt.'

We zijn enorm trots op het gebruikersgemak en de mogelijkheden van Leerling in beeld, maar het is de samenwerking met de scholen die voor verdieping en professionalisering zorgt. Daar plukt de leerling de vruchten van en daar doen we het voor. We maken elke leerling zichtbaar en zorgen samen voor krachtig onderwijs.' ▶

In het primair onderwijs gaan nu de eerste scholen van start met Leerling in beeld, voor voortgezet onderwijs is Leerling in beeld in ontwikkeling.

Kijk voor meer informatie op cito.nl/volgsysteem